

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 136g/2016

privind excepția de neconstituționalitate
a unor prevederi din Legea contenciosului administrativ nr.793-XIV din 10
februarie 2000 și art. 37/1 alin. (1) din Codul de procedură civilă nr. 225-
XV din 30 mai 2003

CHIȘINĂU

18 noiembrie 2016

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI, Alexandru TĂNASE, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Eugenia Mița, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 16 noiembrie 2016,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 18 noiembrie 2016 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate:
 - a sintagmei „instanței de contencios administrativ” din articolul 1 alineatul (2);
 - a sintagmei „instanța de contencios administrativ” din articolul 2;
 - a articolului 6 alineatul (4);
 - a cuvântului „judecătoriile” din articolul 7 alineatele (1), (2), (3) și (4);
 - a cuvântului „judecătoriile” din articolul 11 alineatul (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000;
 - a sintagmei „iar altele de competența unei instanțe specializate” din articolul 37/1 alineatul (1) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003, ridicată de avocatul Vasile Nicoară în dosarul nr. 3-834/16, pendinte la Judecătoria Centru, mun. Chișinău.
2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 16 noiembrie 2016 de către judecătorul Ion Chirtoaca din cadrul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 27 mai 2016, la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, a fost înregistrată o cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei mun. Chișinău, Consiliului municipal Chișinău, dlui S.I., SRL „Rodaris-Pro”, intervenient accesoriu Inspecția teritorială în construcții „Centru”, mun. Chișinău, prin care A. C. și C.M. au solicitat anularea unei autorizații

de construcție din 13 aprilie 2016 și a unui certificat de urbanism din 8 februarie 2016, precum și repararea prejudiciului moral.

4. La 29 septembrie 2016, avocatul Vasile Nicoară a solicitat strămătarea pricinii spre judecare la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău.

5. Prin încheierea din 7 octombrie 2016, Judecătoria Centru, mun. Chișinău, a respins cererea de strămutare a pricinii.

6. În cadrul ședinței de judecată din 31 octombrie 2016, avocatul Vasile Nicoară a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*instanței de contencios administrativ*” din art.1 alin.(2), a sintagmei „*instanța de contencios administrativ*” din art. 2, art. 6 alin. (4), a cuvântului „*judecătoriile*” din art. 7 alin. (1), (2), (3) și (4) și din art. 11 alin.(1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, precum și a sintagmei „*iar altele de competența unei instanțe specializate*” din art. 37/1 alin. (1) din Codul de procedură civilă nr. 225-XV din 30 mai 2003.

7. Prin încheierea din 3 noiembrie 2016, instanța a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art.140) sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.”

9. Prevederile relevante ale Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000 (republicată în M.O., 2006, ediție specială) sunt următoarele:

Articolul 1

Scopul contenciosului administrativ

„[...]”

(2) Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa **instanței de contencios administrativ**

competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.”

Articolul 2 Semnificația unor termeni

„În sensul prezentei legi, termenii de mai jos au următoarele semnificații:

[...]

instanță de contencios administrativ – judecătorii desemnați din judecătorii, colegiile sau completele de contencios administrativ ale curților de apel, colegiul de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, abilitate prin lege cu îndeplinirea controlului judecătoresc al legalității actelor administrative emise de autoritățile publice în activitatea de organizare a executării și de executare în concret a legii, precum și de gestionare a domeniului public;

[...]”

Articolul 6 Competența jurisdicțională

„[...]”

4) În judecătorii, acțiunile în contenciosul administrativ sunt judecate de judecători desemnați de președintele instanței respective.”

Articolul 7 Competența judecătoriilor

„(1) **Judecătoriile** examinează litigiile ce țin de nesoluționarea în termenul legal a cererilor și de verificarea legalității actelor administrative emise sau adoptate de autoritățile publice care sunt constituite și activează pe teritoriul satului, comunei sau orașului pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale, de serviciile publice descentralizate organizate în mod autonom în unitatea administrativ-teritorială respectivă, de funcționarii publici din cadrul organelor și serviciilor menționate și de persoanele de drept privat de nivelul respectiv, care prestează servicii publice.

(2) În baza legislației cu privire la administrația publică locală, **judecătoriile** soluționează cererile privind constatarea circumstanțelor care justifică suspendarea activității consiliului local.

(3) În baza legislației electorale, **judecătoriile** soluționează contestațiile în materie electorală, cu excepția celor date prin lege în competența altor instanțe judecătorești.

(4) **Judecătoriile** judecă litigiile cu privire la refuzul organelor notariale de a îndeplini anumite acte notariale, precum și verifică legalitatea actelor notariale îndeplinite, cu excepția cazurilor când între persoanele interesate apare un litigiu de drept privat ce decurge din actul notarial contestat, situație în care cauza se examinează în ordinea acțiunii civile.”

Articolul 11 Competența jurisdicțională teritorială

„Acțiunile de contencios administrativ se înaintează în judecătoriile sau curțile de apel în a căror rază teritorială își are domiciliul reclamantul sau își are sediul pârâtul, cu excepția cazurilor când prin lege este stabilită o altă competență.”

10. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003 (republicat în M.O., 2013, nr. 130-134, art. 415) sunt următoarele:

Articolul 37¹ Competența în judecarea pretențiilor conexe

„(1) În cazul în care cererea de chemare în judecată conține mai multe pretenții conexe, unele dintre ele fiind de competența instanței judecătorești de drept comun, **iar altele de competența unei instanțe specializate**, toate pretențiile se vor examina de către instanța de drept comun.

[...]

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

11. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul pretinde că dispozițiile contestate din art.1 alin.(2), art. 2, art. 6 alin. (4), art. 7 alin. (1), (2), (3) și (4), art. 11 alin. (1) ale Legii contenciosului administrativ, în care se utilizează o terminologie neuniformă, nu corespund standardului de calitate a legii, fiind lipsite și de coerență în domeniul de aplicare, deoarece îi plasează pe justițiabili și subiecții abilitați cu dreptul de aplicare a legii într-o situație de incertitudine cu privire la competența judecării pretențiilor conexe, reglementată prin art. 37/1 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

12. Potrivit autorului, neclaritatea statutului juridic al „*instanței de contencios administrativ*”, sub aspectul dacă reprezintă sau nu o „*instanță specializată*”, generează incertitudini în ceea ce privește soluționarea conflictelor de competență. De altfel, la nivel național nu există un act legislativ care ar reglementa „*instituirea*” și „*organizarea*” unei instanțe specializate, care să judece litigiile de contencios administrativ ca primă instanță, deși, potrivit Legii nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, „litigiul de contencios administrativ” se examinează de către „instanța de contencios administrativ”.

13. În concluzie, autorul excepției susține că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor art. 1, 4, 20, 23, 54, 72, 114 și 115 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii contenciosului

administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și a Codului de procedură civilă nr. 225-XV din 30 mai 2003, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Vasile Nicoară în dosarul nr. 3-834/16, pendinte la Judecătoria Centru, mun. Chișinău, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost învestită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, **presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de relevanța prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.**

18. Curtea reține că autorul excepției solicită de a declara neconstituțională sintagma „*instanței de contencios administrativ*” din art.1 alin.(2), sintagma „*instanța de contencios administrativ*” din art. 2, art. 6 alin. (4), cuvântul „*judecătoriile*” din art. 7 alin. (1), (2), (3) și (4) și din art. 11 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, precum și sintagma „*iar altele de competența unei instanțe specializate*” din art. 37/1 alin. (1) din Codul de procedură civilă nr. 225-XV din 30 mai 2003.

19. Curtea observă că autorul excepției, invocând încălcarea articolelor 1, 4, 20, 23, 54, 72, 114 și 115 din Constituție, a pretins, în esență, că prevederile criticate nu respectă exigențele constituționale referitoare la calitatea legii.

20. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea relevă faptul că aceasta vizează o problemă de interpretare și aplicare corectă a legii, nu de constituționalitate a ei. Acest fapt rezultă din sesizare, autorul excepției de neconstituționalitate cerând să fie declarate neconstituționale unele prevederi din Legea contenciosului administrativ **doar pentru că acestea, în opinia sa, creează o situație de incertitudine referitor la competența judecării pretențiilor conexe**, reglementată prin art. 37/1 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dispozițiile căruia instanțele de judecată le interpretează sau le pot interpreta în mod eronat.

21. Astfel, Curtea menționează că este abilitată să intervină atunci când este sesizată cu privire la existența unei practici unitare sau neunitare de interpretare și aplicare a legii de natură a încălca exigențele Constituției, iar interpretările izolate, vădit eronate, nu pot face obiectul controlului de constituționalitate, ci al controlului judecătoresc.

22. Or, potrivit atribuțiilor care i-au fost conferite prin articolul 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită controlul constituționalității legilor. Prin urmare, Curtea nu are competența de a elimina, pe calea controlului de constituționalitate, o anumită interpretare izolată și vădit eronată a conținutului normativ al textului, legislația în vigoare oferind alte remedii procesuale ce au ca scop interpretarea unitară a normelor juridice. A accepta un punct de vedere contrar ar echivala cu încălcarea competenței

instanțelor judecătorești, iar Curtea și-ar aroga competențe specifice acestora, transformându-se din instanță constituțională în una de control judiciar.

23. Totodată, Curtea reamintește că examinarea constituționalității unui text de lege are în vedere compatibilitatea acestui text cu dispozițiile constituționale pretins încălcate, iar nu raportarea la alte norme infraconstituționale sau compararea prevederilor mai multor legi între ele și raportarea concluziei ce ar rezulta din această comparație la dispoziții ori principii ale Constituției.

24. Ținând cont de cele menționate mai sus, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate nu poate fi admisă pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și al pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate:

- a sintagmei „instanței de contencios administrativ” din articolul 1 alineatul (2);
- a sintagmei „instanța de contencios administrativ” din articolul 2;
- a articolului 6 alineatul (4);
- a cuvântului „judecătoriile” din articolul 7 alineatele (1), (2), (3) și (4);
- a cuvântului „judecătoriile” din articolul 11 alin.(1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000;
- a sintagmei „iar altele de competența unei instanțe specializate” din articolul 37/1 alineatul (1) din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225-XV din 30 mai 2003, ridicată de avocatul Vasile Nicoară în dosarul nr. 3-834/16, pendinte la Judecătoria Centru, mun. Chișinău.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Alexandru TĂNASE

Chișinău, 18 noiembrie 2016

DCC nr. 79

Dosarul nr. 136g/2016